

BEGA; ES-SYSTEM SA; ES-SYSTEM WILKASY Sp. z o. o.; GOLLAND Sp. z o. o.; HELIOS Sp. z o.o.; IMPERIAL Sp. J; LUG S.A.; LUXIONA POLAND S.A.; OSRAM Sp. z o.o.; PHILIPS LIGHTING POLAND S.A.; PHILIPS LIGHTING POLAND S.A ODDZIAŁ W KĘTRZYŃNIE; SITECO LIGHTING Sp. z o.o.; SCHREDER POLSKA Sp. z o. o.; THORN LIGHTING POLSKA Sp. z o.o.; TRILUX Polska Sp. z o.o.

Warszawa, dnia 2 kwietnia, 2013

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Departament Kontroli Rynku
Pani Dyrektor Izabela Szadura
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

Dot. : klasyfikacji LED-owych zamienników lamp konwencjonalnych w nowej ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Zgodnie z opublikowanymi założeniami do nowej ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, do sierpnia 2018 roku będzie obowiązywał dotychczasowy podział na 10 kategorii sprzętu, ujęty w Aneksie I oraz Aneksie II do nowej dyrektywy. Pragniemy poinformować, że zwróciliśmy się do Ministerstwa Środowiska z postulatem o wprowadzenie do nowej ustawy zapisu, zgodnie z którym LED-owe zamienniki lamp będą klasyfikowane do tych samych rodzajów sprzętu co zastępowane przez nie lampy konwencjonalne tj. do rodzajów od numeru 5.2 do 5.5.

Jednocześnie zwracamy się do Państwa z prośbą o wprowadzenie stosownej poprawki do dokumentu GIOŚ z dnia 7 grudnia 2009 pt. „Wytyczne techniczne dla klasyfikacji sprzętu oświetleniowego w zakresie jego podlegania przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz.1495; Dz. U. z 2008r. Nr 223, poz. 1464 oraz 2009 r. Nr 79 poz. 666) „ .

Podczas opracowania powyższego materiału, niedoszacowane zostało tempo rozwoju technologii oświetleniowej LED. Do czasu gdy sprzedaż produktów oświetlenia LED miała charakter pilotażowy, a ilość wprowadzana na rynek była nieznaczna, zaliczenie do jednej kategorii (rodzaj 5.6) wyrobów LED zastępujących lampy i zastępujących oprawy oświetleniowe nie miało wpływu na funkcjonowanie systemu i było podyktowane uproszczeniem sprawozdawczości. Uzyskiwane obecnie parametry techniczne i rosnąca dostępność cenowa powodują, że tradycyjne lampy są coraz częściej zastępowane ich odpowiednikami wykonanymi w nowej technologii LED. W chwili obecnej ilość lamp LED wprowadzana na rynek jest na tyle znacząca, że uzasadnia konieczność weryfikacji przytoczonego wyżej dokumentu, w ten sposób, **aby LED-owe zamienniki lamp zostały zaklasyfikowane do kategorii „LAMPY” (rodzaj od 5.2 do 5.5), a LED-owe oprawy do kategorii „OPRAWY” (rodzaj 5.1 i 5.6).** Proponowana korekta jest w zgodzie ze znowelizowaną dyrektywą o zużytych sprzęcie, która nie pozostawia wątpliwości co do faktu, że lampy LED znajdują

się w tej samej grupie co inne lampy. W klasyfikacji sprzętu obowiązującej od 2018 roku - załącznik IV do nowej dyrektywy- lampy LED są ujęte w kategorii nr 3 (lampy). Kluczowym problemem, który wynika z błędnego zaklasyfikowania lamp LED do opraw oświetleniowych jest destabilizacja finansowa systemu zbierania zużytych lamp. Środki na finansowanie zbiórki i recyklingu zużytych lamp będą się kurczyły, ponieważ, przy obecnej interpretacji, opłaty od wprowadzających lampy LED finansują zbiórkę odpadów z opraw oświetleniowych a nie z lamp. Po przeciwnej stronie, drastycznie rośnie ilość zużytych lamp do zebrania, co jest następstwem wycofania z rynku tradycyjnych żarówek (niepodlegających ustawie) i zastąpienie ich świetłówkami kompaktowymi (podlegającymi ustawie). Szacuje się, że w najbliższych latach na rynku pojawi się rocznie 30 mln sztuk zużytych świetłówek do zebrania z gospodarstw domowych. Dodatkowo, należy zaznaczyć, że koszty zagospodarowania opraw i lamp są diametralnie różne, co wynika ze specyfiki tych odpadów. Oprawy oświetleniowe składają się głównie z łatwych do odzyskania, wartościowych metali i są chętnie zbierane, przede wszystkim poza ustawowym systemem. Koszt gospodarowania zużytymi lampami jest najwyższy wśród wszystkich grup sprzętu, co powoduje, że odpady są jedynie zbierane w ustawowym systemie. Jeżeli w tym systemie zabraknie finansowania, pozbycie się zalegających odpadów będzie oznaczało konieczność rozwiązania problemu odpadu sierociego. Szczegółowe uzasadnienie naszego wystąpienia przedstawiamy poniżej:

1. Technologia nie stanowi kryterium klasyfikacji wyrobów

Celem dyrektywy jest tworzenie stabilnych systemów zbierania i recyklingu zużytego sprzętu, bez względu na zmiany w wyrobach wynikające z postępu technologicznego. Wprowadzający sprzęt nowej generacji jest zobowiązany do zorganizowania i sfinansowania zbiórki i recyklingu odpadów powstałych w wyniku pozbywania się przez konsumentów sprzętu, który utracił funkcje użytkowe oraz sprzętu uznanego przez użytkownika jako technologicznie przestarzały. Zgodnie z powyższą regułą, np. wprowadzający nowoczesne telewizory LED są odpowiedzialni za sfinansowanie zagospodarowania zużytych telewizorów plazmowych czy kineskopowych. Logiczne jest, że ta sama zasada powinna być stosowana do lamp, niezależnie od technologii w jakiej zostały one wykonane.

2. Segregujący odpady nie jest w stanie odróżnić lamp wg technologii wykonania

LED-owe zamienniki lamp konwencjonalnych (LED retrofit lamps) mają te same standardowe trzonki (E27, E14...), te same kształty i wymiary co lampy konwencjonalne. Użytkownik i segregujący odpady nie jest w stanie ich odróżnić. Jeśli nie zmienimy zasady klasyfikacji, tak aby wszystkie lampy niezależnie od technologii trafiały do jednego strumienia, to będziemy mieli do czynienia z dwoma zmieszanymi strumieniami. Takie rozwiązanie nie tylko jest nieekonomiczne, ale niesie ryzyko rozprzestrzeniania się rtęci, o czym piszemy poniżej.

2. Niekontrolowane rozprzestrzenianie się rtęci w środowisku .

Ze względu na zewnętrzne podobieństwo oraz identyczne zastosowanie , zarówno standardowe lampy jak i ich LED-owe zamienniki będą trafiały do tego samego strumienia odpadu. Jeśli będą istniały dwa oddzielne strumieni e: 1) dla lamp konwencjonalnych (podkategoria 5.2-5.5) oraz 2) oraz dla LED-owych zamienników (podkategoria 5.6) , to w rzeczywistości każdy ze strumieni będzie stanowił zmieszany odpad składający się z lamp zawierających rtęć i bezrtęciowych lamp LED. Istnieje realne zagrożenie , że rtęciowe lampy, które trafią do strumienia odpadów bezrtęciowych, nie zostaną poddane prawidłowym procesom odzysku i unieszkodliwienia rtęci , ponieważ procesy takie nie są zdefiniowane dla tego strumienia . Aby temu zapobiec , LED-owe zamienniki lamp muszą trafiać do jednego strumienia razem z lampami tradycyjnymi.

3. Ryzyko sierocych odpadów ze zużytych lamp konwencjonalnych

Nierównowaga pomiędzy finansowaniem systemu (malejąca ilość wprowadzanych na rynek lamp konwencjonalnych) , a rosnącym strumieniem odpadów (zastąpienie żarówek wyłączonych z ustawy świetłówkami podlegającymi ustawie) stanowi realne zagrożenie dla ciągłości systemu zbierania świetlówek z gospodarstw domowych. Pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że rynek wprowadzających świetłówki kompaktowe (głównie z importu) jest bardzo rozproszony . Często są to firmy okresowo zajmujące się tego rodzaju działalnością. Problem sierociego odpadu, który pojawi się wskutek nierównowagi finansowej systemu stanie się nierozwiązywalny .

4. Zwolennicy zaliczania LED-owych zamienników lamp do grupy opraw oświetleniowych

Pragniemy wyrazić opinię, że zakwalifikowanie LED-owych zamienników lamp do kategorii opraw oświetleniowych (rodzaj 5.6) może mieć zwolenników wśród nowych wprowadzających lampy LED, którzy do tej pory nie zajmowali się oświetleniem . Traktowanie LED-owych zamienników lamp jako opraw zwalnia ich z odpowiedzialności finansowania odpadu z lamp konwencjonalnych, co z uwagi na różnicę w wysokości KGO pomiędzy lampami i oprawami jest atrakcyjnym sposobem wykonywania ustawy.

Uprzejmie prosimy o poinformowanie nas o możliwości wprowadzenia postulowanych przez nas zmian. Jednocześnie deklarujemy gotowość współpracy i oraz zaproponowania szczegółowych propozycji dotyczących zmian do dokumentu GIOŚ z dnia 7 grudnia 2010 zawierającego wytyczne techniczne dla klasyfikacji sprzętu oświetleniowego.

Prosimy także o możliwość spotkania w dogodnym dla Państwa terminie w celu złożenia dodatkowych wyjaśnień oraz omówienia sposobu rozwiązania powyższego problemu.

Z wyrazami szacunku ,

Narcyza Barczak-Araszkiwicz
Dyrektor Pol-lighting